

گنجینه حماسه‌های یک ملت

(یادداشتی از حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی در توصیف مرحوم آیت الله پسندیده)

۸۹/۸/۲۹- در ظلمت سیاه ترین صفحات تاریخ ایران، نام آشنایان زیادی در کنار مردم ایستادند تا سمت قبله عالمی را از شاهنشاهان بستانند و سنت دیرینه تعظیم و تکریم از همایونان مطلق الاختیار را بشکنند تا مردم ایران زمین را چنان که در خوردند، عزتمند و سرافراز گردانند.

انقلاب اسلامی ایران تحقق آرمان آزادیخواهانی است که در هر برهه از سیطره حکومت‌های جور ظهور کردند تا به حد آگاهی و دانش روزگار خویش، در عینیت بخشیدن به آرمانشهر فضیلت و کرامت انسانی و به ثمر نشانیدن هدفی که امروز با عنوان مردم سالاری می‌شناسیم، سهم باشند. بدون تردید قیام و انقلاب مردم ایران، جمهوری اسلامی و حکومت دینی و تحقق حاکمیت حکم خدا و ملت بر سرنوشت کشور، جز در سایه مجاهدت‌ها و مبارزات امام خمینی (س) مفهومی ندارد؛ رهبری با نفوذ که جریان‌ات و گروه‌های مبارز از جبهه‌های مختلف را زیر بیرق نهضت مردمی و اسلامی ایران متحد و بسیج کرد اما پرواضح است که پیروزی این نهضت نیز مرهون تلاش‌ها و رشادت‌های هم‌رهان و مبارزانی است که در رکاب امام (س) مخاطرات راه آزادی و سربلندی را به جان خریدند.

حضرت آیت ... پسندیده برادر ارشد امام خمینی (ره)، از نزدیک ترین منتسبین حامی انقلاب، وکیل تام الاختیار حضرت امام (س) و از اصلی ترین پشتوانه‌های انقلاب، از بدو مبارزات در نهضت اسلامی تا به بار نشستن مجاهدات در نظام جمهوری اسلامی بوده است که هیچ گاه در روزگار غربت و مظلومیت مبارزه، تبعید و زندان ایشان را تنها نگذاشت. او هفت سال زودتر از حضرت امام (س) چشم به جهان گشود و هفت سال دیرتر چشم از جهان فرو بست تا راوی

گفتنی‌ها از تاریخ نانوشته و ناگفته‌ها از پشت پرده رازها و مکنوناتی باشد که در سینه امام(س) سربه مهر ماند.

حضرت آیت‌ا... پسندیده از تاثیر گذارترین روحانیون مطرح در حوزه فقه و اصول و کلام و سیاست بود که تنها دغدغه دین پژوهی و دین داری و دین گستری نداشت؛ انگیزه‌های میهن دوستانه، ایشان را به یکی از شناخته شده ترین چهره‌های عرصه سیاست و دیانت تبدیل کرد تا به واسطه اقدامات خود که به حسب وظیفه و تکلیف انجام داد، از تاثیر گذارترین افراد در بزنگاه‌های تاریخی دوره حیاتش باشد. حکایت بزرگ مردان و نیک اندیشان پیش از خود را زیاد شنیده و خوانده بود، از نوجوانی کنجکاو‌ی‌ها درباره دلمشغولی‌های بعضی از بزرگان کرده بود تا "یک کلمه" او را بشناسد و بشناساند به آنانی که در پی زیستن در جامعه ای مدنی و قانون مدارند. ایشان شاهد نخستین انتخابات جدی صنفی در ایران بود و متاثر از "عدل مظفر" در صدور فرمان مشروطیت، نقطه عطف تاریخ مبارزات آزادیخواهانه را نظاره و مطالبات قاطبه مردم را برای رفاه و امنیت و مشارکت در تعیین سرنوشت خود لمس کرد.

حضرت آیت‌ا... پسندیده که خون خمینی‌ها را در رگ داشت، همچون امام(س) و پدر بزرگوارشان شهید آقا سید مصطفی خمینی، هیچ گاه ظلم را برنتابید؛ وقتی با به تخت نشستن رضاخان به نابسامانی‌های اجتماعی دامن زده شد، کشور در آستانه هرج و مرج‌های داخلی قرار گرفت و تعرض به جان و مال و ناموس مردم با تمسک به آیه شریفه "القارعه مالفارعه" و تحریف معنای آن که چپاول و غارت دستور قرآن است، آزاد شد و عده ای قلدرماب هیزم در آتشدان فتنه اجنبی‌ها افکنده، برای کودتای انگلیسی‌ها زمینه چینی می کردند، حضرت آیت‌ا... پسندیده در مقابل نابرابری‌ها و بی عدالتی‌ها ایستاد، بیت پدری در خمین را مامن مردم بی پناه کرده و اسلحه بر دوش، متهورانه برای حفاظت از آنها به درگیری فیزیکی با ژاندارم‌های سوئدی تن در داد.

وقتی با وجود اعلان بی طرفی رئیس الوزراء ایران در جنگ جهانی اول، کشورش را در مخمصه و عقیده و مذهبش را در آستانه تاراج یافت، دوش به دوش دیگر علماء در اردوی روحانیون اصفهان آموزش نظامی دید تا هم سهمی از بازگرداندن آسایش لگدکوب شده به ایران

و ایرانی داشته باشد و هم در معیت دیگر علماء و مراجع از حقوق اساسی و مشروع ملت ایران در مقابل تجاوز دولتین روس و انگلیس دفاع کند.

مراودات آیت الله پسندیده با سران مخالف حکومت رضاخان و ایستادگی ایشان در مقابل خوانین و عمال حکومتی، موجبات پرونده سازی و اعمال فشار علیه ایشان را فراهم نمود. در زمان اشغال خاک ایران به وسیله نیروهای متفقین، ایشان به اتهام مخالفت و جلوگیری از تامین نان و خوراک متفقین که عملاً از مایحتاج مردم محروم منطقه و به بهای فقر و گرفتاری مردم ایران تامین می شد، با حکم وزیر کشور رضاخان محکوم به تبعید گردید.

تبعیدهای مکرر ایشان به دلیل پافشاری بر دفاع و احقاق حقوق مسلم مردم محروم در جریان جنگ جهانی دوم، محاکمه ایشان به اتهام مخالفت با کشف حجاب و مراودات و ملاقات های مکرر ایشان با شهید سید حسن مدرس، آیت الله کاشانی و سران نهضت ملی در جریان مبارزات ملی شدن صنعت نفت، نشان از حضور پررنگ این روحانی برجسته در متن جریانات سده اخیر ملت ایران دارد.

نقش آیت الله پسندیده در حمایت از قیام ۱۵ خرداد بسیار برجسته بود؛ در حالی که رهبر قیام در تبعید بسر می برد و یاران انقلابی ایشان روانه زندان ها و شکنجه گاه های ستمشاهی شدند، ایشان روشنی بخش بیت حضرت امام (س) در قم بود و به رغم فشارهای مستمر رژیم شاه، تنها حلقه مطمئن ارتباط مقلدین و مبارزین با حضرت امام (س) در تبعیدگاه محسوب می شد. یکی از حساس ترین مسئولیت های آیت الله پسندیده، تامین و پرداخت شهریه امام (س) یا همان بودجه مبارزه و مبارزین بود. در فضای اختناق آمیز آن روزها، کمک مالی ایشان به خانواده زندانیان و تبعیدشدگان و پرداخت شهریه امام (س) در حوزه های علمیه کشور، نقش مهمی در زنده نگهداشتن نام امام (س) و مشتعل ساختن قیام ۱۵ خرداد داشت.

به دنبال این قیام خونین و دستگیری حضرت امام (س)، آیت الله پسندیده به اتفاق جمعی از مراجع به تهران سفر کرد و در اعتراض دسته جمعی علماء مشارکت فعالی داشت و با پافشاری و اصرار فراوان موفق به دیدار با امام خمینی (س) در بازداشتگاه شد تا بدینوسیله جزئیات اخبار قیام

را در اختیار ایشان قرار دهد. به همین دلیل بود که بارها به دادگاه فرمایشی احضار و در آن محاکمه شد.

**

آیت الله سید مرتضی پسندیده در هفدهم شوال سال ۱۳۱۳ هجری قمری در خانواده ای اهل جهاد و اجتهاد متولد شد. هنوز چند سالی از محضر پدر بزرگوارش شهید آقا مصطفی که طبق اجازات مراجع وقت نجف به درجه اجتهاد نائل شده بود، بهره نبرده بود که در هفت سالگی قربانی کینه توزی و انتقام جویی خوانین قلعه خمین و عمال منطقه ای حکومت شد و با شنیدن خبر تکان دهنده شهادت پدر، سنگینی بار مسئولیت حمایت معنوی از خانواده و برادر کوچکش روح الله که در آن زمان فقط پنج ماه داشت را بر شانه‌های کوچکش حس کرد. آن روزها به همراه برادران و خواهرانش در محضر مرحوم میرزا محمود افتخار العلماء عربی و صرف و نحو می‌خواند و دروس مقدماتی را از عالمان آن دیار فراگرفت. در سال ۱۳۲۷ به اتفاق برادرش مرحوم حاج سید نورالدین به اصفهان عزیمت کرد و در آنجا در معیت مرحوم افتخار العلماء در مدارس ملا عبدالله و جده بزرگ، به تحصیل نحو و ادبیات و منطق و کلام و فقه و اصول و هیئت و نجوم و حساب اشتغال داشت. "شرایع"، "مطول" و "شرح لعمه" را از استاد آقا میرزا علی یزدی آموخت و سطح و دروس خارج را نزد اساتیدی چون آقا سید مهدی درچه ای (برادر مرجع تقلید، سید محمد باقر درچه ای) و علمای اعلام میرزا محمد صادق خاتون آبادی، حاج سید محمد علی تویسرکانی، مرحوم آقای نجفی و حاج آقا رحیم ارباب دهکردی فراگرفت.

آیت الله پسندیده پس از اصفهان به نجف اشرف مشرف شد و در مدت اقامت در این شهر با آیت ا... آقا ضیاء عراقی که از مجتهدین بزرگ عتبات و اهل سلطان آباد اراک بود روابط زیادی پیدا کرد. پس از آن به خمین بازگشت. همزمان با اقامه نماز جماعت، حوزه دروس فقه و کلام و نحو و منطق برپا نمود که در آن زمان حضرت امام (س) هم در زمره شاگردان آن بزرگوار بود. از آنجایی که پس از ثبوت سلطنت پهلوی ایشان پذیرش مسند قضاوت را شرعی نمی‌دانست، پیشنهاد قبول محضر شرعی را رد کرد و عهده دار مسئولیت یک دفتر ازدواج و معاملات شد.

در ۲۷ سالگی با دختر مرحوم حاج غلامحسین خان جلال لشکر ازدواج کرد. حاصل آن پسری بود به نام ناصرالدین که بعدها تحصیلات خود را در آلمان تکمیل و در فن پارچه بافی و چرم سازی تخصص گرفت. ناصرالدین پسندیده پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ از کار برکنار شد اما طولی نکشید که به دلیل انگشت شمار بودن متخصصین این رشته در ایران، بار دیگر از او دعوت به همکاری شد و در سال ۱۳۵۰ به طرز مرموزی کشته شد. دو پسر و سه دختر دیگر هم ثمره ازدواج دوم آیت الله پسندیده با عیال دوم، خانم همدم هندی بود.

آیت الله پسندیده و خانواده محترمشان در طول سال‌های مبارزه با رژیم ستمشاهی همواره حامی و پشتیبان حضرت امام (س) بودند. مقاومت و بی‌اعتنایی به حکم‌های مکرر تبعید، حصر خانگی و تحمل رنج‌های فراوان برای روشن نگه داشتن چراغ هدایت حضرت امام (س) عملاً دستگاه ساواک را بی‌اثر کرده بود تا جائیکه پیش از پیروزی انقلاب بارها دستگیر و به نقاط مختلفی در خمین، انارک و داران اصفهان تبعید شد اما با پیام امام خمینی (س) مبنی بر "تمام کسانی که تبعید شده‌اند به حکم تبعید اعتنا نکنند و به قم یا شهر خودشان مراجعت کنند" بلافاصله به کانون مبارزات بازگشت و تا آخرین نفس به تلاش‌های خود ادامه داد.

مرحوم آیت الله پسندیده پس از پیروزی انقلاب اسلامی علیرغم موقعیت ویژه‌ای که به لحاظ مرتبت علمی و تجربیات و مبارزات مستمر خویش داشت، همچون گذشته افتخار و کالت امام خمینی را در امور شرعی مردم بر هر عنوان و سمت و امتیازی ترجیح داد و در طول سال‌های پس از پیروزی با بزرگواری و بی‌هیچ ادعا و انتظاری، همان مشی و شیوه روشن زندگی گذشته را تعقیب کرد و در بیست و سوم آبان ماه ۱۳۷۵ دار فانی را وداع گفت. مرحوم آیت الله پسندیده گنجینه‌ای بود از خاطرات تلخ و شیرین و رشادت‌ها و مرارت‌ها و حماسه‌های یک ملت.

روحش شاد و یادش گرامی باد.

بازداشت

به گزارش شیعه آنلاین، مقامات امنیتی عربستان سعودی در استان شیعه نشین "القطیف" یک روحانی شیعی و دو تن از اعضای هیئت امنای مسجدی را به اتهام هماهنگی و برگزاری مراسم یاد بود رحلت حضرت امام خمینی (س) بازداشت کردند.

منابع آگاه در گفتگو با پایگاه خبری الراصد که به شیعیان عربستان سعودی تعلق دارد، اعلام کردند: مقامات امنیتی حجة الإسلام و المسلمین شیخ «سعید البحار» امام جماعت مسجد امام (رضاع) در شهر "الریبعیه" واقع در جزیره تاروت و یکی از اعضای هیئت امنای این مسجد، بنام حاج «محمد حسن الحبیل» را از روز سه شنبه گذشته تاکنون بازداشت کرده اند.

این پایگاه خبری در ادامه نوشت: علاوه بر این دو، حاج «حسین الدیسی» یکی از اعضای هیئت امنای مسجد امام هادی (ع) در شهر "سنابس" را نیز به همان اتهام بازداشت کرده اند. گفتنی است این بازداشت‌ها در حالی صورت گرفته که خانواده شیخ «سعید البحار» برگزاری هرگونه مراسمی این چنینی، طی چند ماه گذشته توسط این روحانی جوان را نفی کرده اند.

شایان ذکر است حجة الإسلام و المسلمین «سعید البحار» روز دوشنبه گذشته به مرکز پلیس شهر "تاروت" فراخوانده شد و تحت بازجوئی قرار گرفت. وی پس از بازجوئی طولانی مدت، همان روز آزاد و روز بعد به همراه دو تن دیگر یعنی "الدیسی" و "الحبیل" بار دیگر به مرکز پلیس فراخوانده شد و بازداشت گردید. این سه نفر همچنان در بازداشت بسر می برند.

لازم به ذکر است حکم بازداشت این سه شیعی پیرو اهل بیت (ع)، مستقیماً از سوی شاهزاده «محمد بن فهد بن عبدالعزیز آل سعود» استاندار منطقه شرقیه صادر شده است.

در پایان گفتنی است شیخ «سعید البحار» چند روز پیش و پس از ۱۴ سال ممنوعیت خروج از کشور توانست گذرنامه خود را دریافت کند تا بتواند به راحتی از کشور خارج شود.